

Tholen etappe 2

Kijkpunten Tholen etappe 2

Kijkpunt 1: Een poort aan de vliet

Al in het jaar 1200 lag er aan een afgedamde inbraakgeul van de Pluimpot een ambachtsheerlijkheid met de naam Portvliete. Bij slecht weer, wanneer het op de Pluimpot te gevaarlijk werd, konden schepen in de haven van Portvliete veilig voor anker gaan. Dat bracht de nodige handel en bedrijvigheid met zich mee zodat er zelfs een weekmarkt werd gehouden.

Poortvliet ligt in de grootste polder van het eiland Tholen. Het is een echt ringdorp. De kerk in het midden met daaromheen huizen en andere gebouwen. De inwoners verdienden vroeger de kost in de landbouw. Op de akkers werd ook meekrap verbouwd. Uit de wortels van deze plant werd in meestoven een rode kleurstof gewonnen die werd gebruikt voor het verven van textiel.

Na de Watersnoodramp in 1953 werd het eiland Tholen opnieuw ingedeeld. Ook het dorp Poortvliet veranderde. Bedrijven werden verplaatst en de landbouwschuren verdwenen uit het centrum. Een kunstwerk van een boer met ploegpaarden naast de kerk, herinnert nog aan het agrarisch verleden.

Kijkpunt 2: Scarpenisse

Scarpenisse, zo heette de Scherpenissepolder in de 13^e eeuw toen het nog een eiland was. Nadat het eiland was ingepolderd bleef het vooral in het zuiden een heel laag gebied.

In de loop der tijden schoof de zuidgrens van de polder door overstromingen, inundaties, dijk- en oevervallen zo'n 500 m. op. Om de schade te beperken legde men landinwaarts een reservedijk aan. Het land tussen de zeedijk en de nieuwe dijk werd "inlaag" genoemd. Het terrein waar de grond werd afgegraven voor de nieuwe dijk kreeg de naam "karrenveld". Dreigde er opnieuw gevaar van overstroming, dan herhaalde zich dit proces. Het brakke kwelwater maakte de inlagen minder geschikt voor landbouw maar wel aantrekkelijk voor vogels en zoutminnende planten. Na het voltooiën van de Deltawerken is een groot deel van de landbouwgrond afgegraven en zijn oude geulen hersteld. Zo ontstond een waterrijk natuurgebied waar vogels alle ruimte krijgen om uit te rusten, te broeden en hun kostje bij elkaar te scharrelen.

Kijkpunt 3: Westkerkse Berg

De Westkerkse Berg is de laatste van de twaalf vliedbergen die ooit op Tholen waren. De ruim 7 meter hoge aarden heuvel vertelt de geschiedenis van het dorp Westkerke.

In de 10^e eeuw was de vliedberg niet meer dan een verhoging in een onbedijkt schorrenlandschap. Herders verbleven er met hun schapen tijdens hoog water. Toen het land werd ingepolderd ontstond in het westelijk deel van Scarpenisse een ambachtsheerlijkheid onder beheer van Jan van Westkerke. Hij maakte dankbaar gebruik van het heuveltje in het landschap, liet het ophogen en plaatste er een eenvoudig houten verdedigingswerk op. Later werd de vliedberg opnieuw verhoogd en werd de houten motte vervangen door een bakstenen kasteeltoren. Wanneer er geen gevaar dreigde woonde men in het 'Hooge Huys' naast de kasteelberg. In de loop der eeuwen is rond deze versterking een dorp ontstaan met een kerk, een rechthuis en een school. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog werd de kerk verwoest. De toren bleef nog staan tot het begin van de 19^e eeuw. De mensen kerkten inmiddels al in Scherpenisse. Een storm in 1836 zorgde voor het einde van het onderwijs in Westkerke. Het schooltje was rijp voor de sloop en de leerlingen kregen voortaan onderwijs in Scherpenisse. Ook de inwoners vertrokken naar het veel grotere

Scherpenisse. Zo kromp het dorp langzaam maar zeker tot een gehucht. Wat nu nog herinnert aan het oude Westkerke is een vliedberg en twee meter hoge kerkheuvel.

www.geografischwandelen.nl